# KOMISIA

## ROZHODNUTIE KOMISIE

**z 9. decembra 2004,**

**ktorým sa koncentrácia vyhlasuje za nezlučiteľnú so spoločným trhom podľa článku 8 ods. 3 nariadenia Rady (EHS) č. 4064/89 [„nariadenie o fúziách (ECMR)“]**

**(Prípad č. COMP/M.3440 – EDP/ENI/GDP)**

*[oznámené pod číslom K(2004) 4715]*

**(Iba anglický text je autentický)**

**(Text s významom pre EHP)**

(2005/801/ES)

*Dňa 9. decembra 2004 Komisia prijala rozhodnutie v prípade fúzie na základe nariadenia Rady (EHS) č. 4064/89 z 21. decembra 1989 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi ([1]), a najmä jeho článku 8 ods. 3. Nedôverná verzia celého rozhodnutia je prístupná v autentickom jazyku prípadu a v pracovných jazykoch Komisie na internetovej stránke Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž na tejto adrese: http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html*

### I. STRANY

(1) Spoločnosť Energias de Portugal, SA („EDP“) je elektrárenskou spoločnosťou pôsobiacou v Portugalsku. Medzi jej hlavné činnosti patrí výroba, distribúcia a dodávka elektrickej energie v Portugalsku. EDP ovláda aj španielsku spoločnosť Hidrocantábrico, ktorá pôsobí v Španielsku v elektrárenskom a plynárenskom sektore. EDP je kótovaná na Euronext Lisbon a portugalský štát vlastní priamo alebo nepriamo asi 30 % akcií.

(2) Spoločnosť ENI SpA („ENI“) pôsobí v oblasti prieskumu a produkcie ropy a zemného plynu na celom svete. ENI pôsobí aj v oblasti dodávok, prenosu, skladovania, distribúcie a obchodu so zemným plynom. Okrem toho ENI vlastní akcie v spoločnostiach s dopravnými kapacitami, ktoré prevádzkujú nadnárodné potrubia na prepravu zemného plynu.

(3) Spoločnosť Gás de Portugal, SGPS, SA, („GDP“) je plynárenskou spoločnosťou pôsobiacou v Portugalsku. GDP je dcérskou spoločnosťou v stopercentnom vlastníctve portugalskej spoločnosti Galp Energia, SGPS, SA („GALP“), ktorú v súčasnosti spoločne ovláda portugalský štát a spoločnosť ENI, s podielmi v ropnom aj plynárenskom sektore. GDP a jej dcérske spoločnosti zabezpečujú všetky úrovne plynárenského reťazca v Portugalsku. Spoločnosť GDP dováža zemný plyn do Portugalska cez svoju dcérsku spoločnosť Transgás prostredníctvom plynovodu Maghreb-Španielsko-Portugalsko a prostredníctvom terminálu na skvapalnený zemný plyn v Sinès („terminál LNG v Sinès“) a je zodpovedná za dopravu, skladovanie a dodávku prostredníctvom portugalskej vysokotlakovej potrubnej siete („sieť“). GDP pôsobí aj v oblasti dodávok zemného plynu pre veľkých priemyselných zákazníkov a vývoja a budúcej prevádzky prvých podzemných komôr na skladovanie zemného plynu v Portugalsku. Prostredníctvom spoločnosti GDP Distribuição („GDPD“) spoločnosť GDP v súčasnosti ovláda aj päť zo šiestich miestnych distribučných spoločností („LDC“) v Portugalsku.

(4) Spoločnosť Rede Eléctrica Nacional SA („REN“) nie je v tejto koncentrácii stranou podávajúcou oznámenie, ale zúčastňuje sa na celkovej transakcii, ktorej súčasťou je táto koncentrácia. Spoločnosť REN je portugalskou spoločnosťou, ktorá vznikla oddelením portugalskej elektrickej rozvodnej siete od spoločnosti EDP v roku 1994. REN v súčasnosti spravuje portugalskú elektrickú rozvodnú sieť a pôsobí ako jediný nákupca, ktorý nakupuje elektrickú energiu od výrobcov a ďalej ju predáva distribútorom/dodávateľom na zásobovanie klientov, ktorí nie sú oprávnení na priamy odber. Portugalský štát ovláda priamo alebo nepriamo 70 % spoločnosti REN, pričom zostávajúcu časť vlastní spoločnosť EDP.

([1]) Ú. v. ES L 395, 30.12.1989, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1310/97 (Ú. v. ES L 180, 9.7.1997, s. 1).

## II. **TRANSAKCIA**

(5) Tento prípad sa týka koncentrácie, ktorou EDP a ENI („strany“) plánujú získať spoločnú kontrolu nad spoločnosťou GDP. Transakcia predpokladá, že plynovodná sieť (t. j. bez terminálu LNG v Sinès, dovozného potrubia a podzemného skladu v Carriço) bude prevedená na spoločnosť REN, portugalského prevádzkovateľa elektrickej rozvodnej siete v rámci daného časového rámca. Počas prechodného obdobia bude mať spoločnosť EDP kontrolu nad plynárenskou sieťou spolu so spoločnosťami ENI a REN.

(6) Podľa druhej smernice o plyne ([2]) a výnimky udelenej Portugalsku sa má 33 % portugalského trhu s plynom liberalizovať najneskôr do roku 2007, pre všetkých zákazníkov okrem domácností najneskôr do roku 2009 a pre všetkých zákazníkov (vrátane domácností) najneskôr do roku 2010. Portugalská vláda môže rozhodnúť o skorším začatí procesu liberalizácie.

## III. **PRÍSLUŠNÝ TRH**

### A. *PRÍSLUŠNÝ TRH S ELEKTRICKOU ENERGIOU*

#### 1. PRÍSLUŠNÝ TRH S VÝROBKOM

(7) Vzhľadom na zvláštnosti portugalského trhu a konkurenčný a regulačný rámec Komisia dospela k záveru, že je skutočne nutné rozlišovať medzi týmito trhmi:

i) veľkoobchodná dodávka elektrickej energie;

ii) zabezpečenie regulačných/kompenzačných energetických služieb ([3]);

iii) prenosová sústava;

iv) distribučná sieť;

v) maloobchodná dodávka elektrickej energie (veľkí zákazníci a malí zákazníci).

(8) Národný elektrizačný systém je usporiadaný do dvoch spolupôsobiacich systémov, verejného elektrizačného systému alebo „viazaného systému“ (*Sistema Eléctrico de Serviço Público*, „SEP“) a nezávislého elektrizačného systému (*Sistema Eléctrico Independente*, „SEI“). Národná prenosová sústava sa používa v oboch systémoch a využíva ju spoločnosť Rede Eléctrica National („REN“) na základe povolenia.

(9) SEP je regulovaný systém, ktorý zabezpečuje výrobu a distribúciu. Tvoria ho „viazaní“ výrobcovia a „viazané“ distribučné siete. V tomto systéme je spoločnosť REN jediným nákupcom elektrickej energie na veľkoobchodnej úrovni. Elektrickú energiu získava najmä od skupiny elektrární („viazaní výrobcovia“) na základe zmlúv o nákupe energie („ZNE“).

(10) Podľa ZNE sa viazaní výrobcovia zaväzujú dodávať elektrickú energiu do systému SEP na exkluzívnom základe na obdobie viac ako 20 rokov a podľa vzorca pevnej ceny ([4]). Výstavba týchto viazaných závodov na výrobu elektriny nie je liberalizovaná, ale regulovaná štátom. Podľa platných právnych predpisov sú do SEP začlenené tieto spoločnosti: EDP (prostredníctvom EDP Produção a Companhia Portuguesa de Produção de Electridade), Tejo Energia ([5]), Tejo Energia ([6]). Väčšina elektrickej energie v Portugalsku (83 % v roku 2003) ([7]) sa dodáva prostredníctvom týchto exkluzívnych ZNE medzi REN a výrobcami energie.

(11) Elektrická energia, ktorú získala spoločnosť REN, sa potom predáva regulovanému distribútorovi, ktorého ovláda EDP, na základe systému regulovaných taríf. Regulované tarify stanovuje portugalský energetický regulačný orgán ERSE.

(12) Nezávislý systém (SEI) pozostáva z neviazaného systému (*Sistema Eléctrico Não Vinculado*, „SENV“), ktorý pôsobí na základe podmienok voľného trhu (t. j. väčšina tejto energie sa nakoniec predá zákazníkom, ktorí sa odpájajú od regulovaného systému) a systému špeciálneho režimu (*Produtores em regime especial*, „PRE“), v ktorom sa energia z kogeneračných zariadení, malých vodných elektrární a z iných zariadení využívajúcich obnoviteľné zdroje energie, ako sú veterné elektrárne, dodáva do REN za regulované tarify.

(13) Oprávnení zákazníci si môžu slobodne vybrať svojho dodávateľa elektrickej energie, a teda si môžu kupovať elektrickú energiu buď od SEP za regulované tarify, alebo od SENV (ktorý zásobuje nezávislý maloobchodník za trhových podmienok). Zákon o rozhodnutiach zo 17. augusta 2004 nakoniec ustanovil, že všetci zákazníci sú oprávnenými zákazníkmi ([8]).

([2]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/55/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa ruší smernica 98/30/ES (Ú. v. EÚ L 176, 15.7.2003, s. 57).

([3]) Pozri prípad COMP/M.3268–Sydkraft/Graninge.

([4]) Vzorec ceny v podstate zaručuje platenie za kapacitu (čo znamená vopred určenú návratnosť kapitálu investovaného do závodu) a energiu (na základe obrazu nákladov).

([5]) Spoločnosť Tejo Energia je ovládaná britskou spoločnosťou International Power, ktorá vlastní 45 % akcií, a španielskou spoločnosťou Endesa, ktorá vlastní 35 % akcií. Spoločnosť EDP a spoločnosť Electricité de France vlastnia každá iba minoritný 10-percentný podiel, čo pravdepodobne nedáva žiadnej z nich možnosť vykonávať spoločnú kontrolu nad spoločnosťou.

([6]) V čase oznámenia bola spoločnosť Turbogás ovládaná nemeckou energetickou spoločnosťou RWE. EDP vlastní 20-percentný balík akcií, čo jej zrejme nedáva možnosť vykonávať spoločnú kontrolu nad spoločnosťou. Spoločnosť RWE odvtedy uzavrela zmluvu o predaji so spoločnosťou International Power. Kúpa spoločnosti International Power bola schválená portugalským orgánom pre hospodársku súťaž.

([7]) 35 TWh z celkovej dodávky 43 TWh v roku 2003.

([8]) Portugalsko takto urýchli vykonanie smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/54/ES (Ú. v. EÚ L 176, 15.7.2003, s. 37), ktorá ustanovuje úplné otvorenie trhu v oblasti maloobchodného predaja elektrickej energie od 1.7.2007.

(14) Existujúci regulačný rámec sa v súčasnosti mení a dopĺňa.

***Veľkoobchod s elektrickou energiou***

(15) Veľkoobchod s elektrickou energiou zahŕňa výrobu elektrickej energie v elektrárňach, ako aj elektrickú energiu, ktorá sa fyzicky dováža prostredníctvom prepojovacích sústav na účely opätovného predaja maloobchodníkom. Podobne ako v iných členských štátoch, iba niekoľko veľmi veľkých spotrebiteľov elektrickej energie sa môže rozhodnúť nakupovať aj priamo na veľkoobchodnom trhu (v Španielsku predstavujú menej ako 5 % nákupov na veľkoobchodnom trhu).

(16) Komisia sa domnieva, že po skončení platnosti ZNE bude veľkoobchodný trh s elektrickou energiou v Portugalsku zahŕňať ponuku bývalej viazanej výroby, neviazanú výrobu a dovoz elektrickej energie. Hodnotenie sa zameriava na tento veľkoobchodný trh bez ohľadu na liberalizované a regulované systémy.

***Kompenzačná energia a pomocné služby***

(17) Keďže prevádzkovateľ prenosovej sústavy je zodpovedný za zachovanie napätia v sieti v rámci veľmi úzkeho pásma, táto služba je z technického hľadiska nutná. V prípade nadmernej spotreby by napätie v sieti pokleslo, a to by mohlo v určitom smere spôsobiť problémy so stabilitou siete. Problém vzniká aj v prípade nízkej spotreby, keďže v takom prípade napätie v sieti rastie nad prijateľnú prípustnú úroveň a prevádzkovateľ prenosovej sústavy musí zabezpečiť buď vypnutie niektorej výrobnej kapacity, alebo pridanie určitej spotreby.

(18) Za túto službu sa musí platiť, a ak odber zákazníka prekročí alebo poklesne pod očakávanú úroveň, ktorá zodpovedá množstvu, ktoré každý dodávateľ nakupuje na veľkoobchodnej úrovni alebo plánuje sám vyrobiť a ktoré musí vopred oznámiť prevádzkovateľovi prenosovej sústavy, musí obvykle zaplatiť „pokutu“ za odchýlenie.

(19) Túto službu, podobne ako iné podobné pomocné služby (služby na riadenie nahromadenia energie), v súčasnosti poskytuje v Portugalsku všetkým sprostredkovateľom v systéme spoločnosť REN. Doteraz nebol v Portugalsku vytvorený trh pre takéto služby. Je však pravdepodobné, že po skončení ZNE takýto trh vznikne alebo takéto trhy vzniknú. Na účely tohto rozhodnutia možno ponechať presné určenie tohto vznikajúceho trhu alebo vznikajúcich trhov otvorené.

***Prenos a distribúcia***

(20) Tieto trhy nie sú ovplyvnené navrhovanou transakciou. Prenosová sústava v Portugalsku už bola rozdelená a prevádzkuje ju spoločnosť REN, portugalský prevádzkovateľ prenosovej sústavy. Distribučné siete vlastní EDP a miestne úrady a spravuje ich dcérska spoločnosť spoločnosti EDP – EDP Distribuição Energia SA („EDPD“). Prístup k prenosovej sústave a distribučným sieťam riadi portugalský regulátor ERSE.

***Maloobchodná dodávka elektrickej energie***

(21) Na účely tohto stanoviska sa budú posudzovať tieto maloobchodné trhy s elektrickou energiou: i) dodávka elektrickej energie veľkým priemyselným zákazníkom („LIC“), ktorí sú pripojení na vysokonapäťovú („VN“) a strednonapäťovú („SN“) sieť; a ii) dodávka elektrickej energie malým priemyselným a obchodným zákazníkom a domácnostiam, ktorí sú pripojení na nízkonapäťovú („NN“) sieť.

(22) VN/SN zákazníci a NN zákazníci sú veľmi odlišní, pokiaľ ide o ich spotrebu a podmienky, za ktorých nakupujú elektrickú energiu. Obchodný vzťah je tiež veľmi odlišný. SN a VN zákazníci sú zväčša priemyselní zákazníci, pre ktorých môže elektrická energia predstavovať významnú časť nákladov. Naopak, väčšina NN zákazníkov sú priemyselní a obchodní zákazníci alebo domácnosti, ktorých spotreba elektrickej energie pripadajúca na spotrebiteľa je v objeme dosť obmedzená.

2. GEOGRAFICKÉ TRHY S ELEKTRICKOU ENERGIOU

(23) V predchádzajúcich rozhodnutiach Komisie sa za príslušný geografický trh na veľkoobchodnú dodávku elektrickej energie považoval trh, ktorý nepresahuje štátne hranice ([9]). V tomto prípade vyšetrovanie ukázalo, že veľkoobchodný trh a maloobchodný trh s elektrickou energiou sú čo do rozsahu jasne portugalskými trhmi a ostanú takými aj v dohľadnej budúcnosti.

(24) Strany tvrdili, že už veľmi skoro sa vytvorí iberský obchodný trh nazývaný MIBEL, čo povedie k iberskému trhu. Dôkladné vyšetrovanie, ktoré uskutočnila Komisia, však tento názor nepotvrdilo. Zdá sa, že: 1. súčasná úroveň prepojení medzi Španielskom a Portugalskom nie je dostatočná, aby sa uvažovalo o existencii jednotného trhu na Iberskom polostrove, a 2. je veľmi nepravdepodobné, že veľkoobchodný trh s elektrickou energiou sa čo do rozsahu stane v blízkej budúcnosti iberským trhom z týchto dôvodov:

i) na účely vytvorenia MIBEL sa musí ešte odstrániť mnoho významných regulačných prekážok;

([9]) Pozri napríklad prípad M.2434 – Grupo Villar MIR/ENBW/Hidrocantabrico.

ii) je pravdepodobné, že podmienky hospodárskej súťaže medzi Španielskom a Portugalskom ostanú značne odlišné, dokonca aj po založení MIBEL;

iii) je pravdepodobné, že vnútroštátne plány na rozdelenie emisií $CO_2$ a vnútroštátny kompenzačný systém pre uviaznuté náklady zachovajú alebo dokonca zvýšia tieto rozdiely v podmienkach hospodárskej súťaže;

iv) nie je pravdepodobné, že navrhnutá úroveň kapacity prepojenia medzi Španielskom a Portugalskom umožní v dohľadnej budúcnosti účinnú integráciu oboch trhov.

B. *PRÍSLUŠNÉ TRHY SO ZEMNÝM PLYNOM*

1. TRH S VÝROBKOM

(25) Komisia určila štyri odlišné trhy s plynom, ktoré budú ovplyvnené transakciou:

i) dodávka plynu výrobcom energií [„CCGT“ ([10])];

ii) dodávka plynu miestnym distribučným spoločnostiam („LDC“);

iii) dodávka plynu veľkým priemyselným zákazníkom („LIC“);

iv) dodávka plynu malým priemyselným a obchodným zákazníkom a domácnostiam.

(26) Šesť miestnych distribučných spoločností („LDC“) distribuuje a zásobuje väčšinu konečných zákazníkov prostredníctvom strednotlakových a nízkotlakových ([11]) sietí a pôsobí v oblastiach vyžadujúcich výhradné povolenia.

(27) Trh v oblasti dodávky plynu výrobcom energií bude prvým trhom, ktorý bude otvorený konkurencii v Portugalsku. Strany tvrdili, že CCGT a LIC by sa mali považovať za súčasť jednotného širšieho veľkoobchodného trhu. Komisia nesúhlasí s názorom týchto strán. Výrobcovia energií majú v skutočnosti zvláštne potreby, pokiaľ ide o odber v zmysle množstva a prispôsobivosti dodávok. CCGT preto potrebujú kombinovať dlhodobé zmluvy, ktoré sú nevyhnutné na vytvorenie základnej hospodárskej a technickej životaschopnosti a bezpečnosti dodávok projektu CCGT, s krátkodobými zmluvami na kratšie obdobia. Majú tiež rôzne rozpätia, vzťahy so zákazníkmi, obchodné potreby priekupníkov a dynamiku rastu.

2. GEOGRAFICKÝ TRH

(28) Komisia a strany súhlasia, že dodávka zemného plynu v Portugalsku na každom príslušnom trhu s plynom nepresahuje štátne hranice.

([10]) CCGT znamená elektrárne s „plynovými turbínami s kombinovaným cyklom“.

([11]) Medzi 4 a 20 barmi v prípade strednotlakovej a pod 4 bary v prípade nízkotlakovej siete.

IV. **HODNOTENIE HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE**

A. *TRHY S ELEKTRICKOU ENERGIOU*

1. VEĽKOOBCHODNÝ TRH

a) ***EDP má dominantné postavenie na trhu v oblasti veľkoobchodného predaja elektrickej energie v Portugalsku***

(29) Po dôkladnom vyšetrovaní Komisie sa zdá, že spoločnosť EDP má dominantné postavenie na veľkoobchodnom trhu v Portugalsku bez ohľadu na to, či sa posudzuje podľa súčasnej štruktúry, alebo podľa stavu po skončení ZNE.

(30) Spoločnosť EDP mala v roku 2003 na veľkoobchodnom trhu v skutočnosti 70 % výrobnej kapacity, čo predstavuje 70 % výroby, a bola najväčším dovozcom elektrickej energie. Okrem toho portugalské výrobné portfólio spoločnosti EDP zostane po zrušení ZNE nevyrovnané. Po skončení ZNE sa má zaviesť plán uviaznutých nákladov (CMEC) s cieľom kompenzovať možné straty súčasných výrobcov energií na trhu v budúcnosti. Tento plán uprednostňuje existujúcich výrobcov. Spoločnosť EDP musí z toho dostať väčšiu časť, čo jej pomôže ochrániť sa pred budúcou konkurenciou.

(31) Pokiaľ ide o odber, spoločnosť EDP má takmer 100 % podiel na distribúcii elektrickej energie v Portugalsku. Budúca úloha spoločnosti EDP Distribução's ako maloobchodníka pre regulovaný systém poskytuje spoločnosti EDP rozhodujúce výhody.

(32) Pokiaľ ide o dodávku, pridanie novej elektrárne spoločnosti EDP spaľujúcej plyn („TER“) je v portfóliu spoločnosti EDP významné. Pokiaľ ide o nové výrobné kapacity, ktoré majú vybudovať tretie strany, Komisia dospela k záveru, že projekty CCGT od konkurentov sú problematické a že spoločnosť EDP má vplyv na jedného z nich (Tejo Energia).

b) ***Transakcia posilní dominantné postavenie spoločnosti EDP v dôsledku horizontálnych aj vertikálnych vplyvov***

**Horizontálne vplyvy: odstránenie významného konkurenta**

(33) Pokiaľ ide o horizontálne vplyvy, Komisia dospela k záveru, že ak by nedošlo k fúzii, je veľmi pravdepodobné, že spoločnosť GDP by sa stala hlavným konkurentom na trhoch s elektrickou energiou v Portugalsku vzhľadom na skutočnosť, že: i) prístup ku konkurenčným zdrojom plynu poskytuje významnú výhodu v oblasti elektrickej energie, keďže elektrárne spaľujúce plyn (CCGT) teraz predstavujú najbežnejší spôsob výroby novej energie; a ii) GDP ako portugalská spoločnosť by sa mohla spoliehať na svojich akostných zákazníkov a zákazníkov odoberajúcich plyn, ktorým by mohla ponúkať spoločnú dodávku plynu a elektrickej energie.

(34) Táto významná potenciálna konkurencia by sa v dôsledku fúzie stratila, čím by sa ďalej posilnilo dominantné postavenie spoločnosti EDP.

**Vertikálne vplyvy: zvyšovanie nákladov konkurentov**

*Privilegovaný a zvýhodnený prístup k portugalskej plynovej infraštruktúre (terminál LNG v Sinès, potrubie na dovoz plynu a podzemný sklad v Carriço)*

(35) Pokiaľ ide o navrhovanú transakciu, spoločnosť EDP má schopnosť a stimul na zachovanie privilegovaného a zvýhodneného prístupu k zemnému plynu na úkor spoločností, ktoré sú skutočne alebo potenciálne zapojené do výroby elektrickej energie.

(36) Vysokotlaková plynová sieť: pokiaľ ide o fúziu, spoločnosť EDP bude môcť mať vplyv na riadenie vysokotlakovej plynovej siete: i) z krátkodobého hľadiska, spoločnosť EDP bude spoločne ovládať Transgás (vrátane plynovej siete) na prechodné [12] obdobie, ktoré môže trvať až 19,5 mesiaca. Počas tohto obdobia EDP môže mať silný vplyv na stratégiu a riadenie siete. To môže spoločnosti EDP umožniť dôkladne nahliadnuť do funkcií prevádzkovania siete, z čoho môže neskôr spoločnosť EDP ťažiť; ii) z dlhodobého hľadiska, spoločnosť REN bude prevádzkovať vysokotlakovú plynovú sieť v dôsledku fúzie.

(37) Medzinárodné potrubie spoločnosti GDP: subjekt vytvorený fúziou by mohol využívať prvé existujúce vstupné miesto v Portugalsku (potrubie, ktoré prechádza z Alžírska do Portugalska cez Maroko a Španielsko a ktoré vstupuje do Portugalska v Campo Maior) pri plnej kapacite, aby zabránil konkurentom využívať akúkoľvek uvoľnenú kapacitu. Dokonca aj keď sa uplatňuje pravidlo o prístupe tretích strán (TPA), v súčasnosti neexistuje dostatok voľnej kapacity pre tretie strany, aby dovážali plyn trvalo a s minimom istoty, pokiaľ ide o úroveň plynu, ktorú budú schopní dovážať.

(38) Terminál spoločnosti GDP v Sinès: Terminál LNG v Sinès je jediným terminálom v Portugalsku. Jej prevádzka sa začala začiatkom roka 2004 a vlastní a prevádzkuje ju spoločnosť GDP (prostredníctvom dcérskej spoločnosti Transgás, ktorú plne vlastní). Jej maximálna dovozná kapacita je 5,3 miliardy kubických metrov za rok. V dôsledku chýbajúcej liberalizácie v plynárenskom sektore nebolo terminálu dosiaľ uložené pravidlo o TPA. V dôsledku toho by sa tretie strany, ktoré by chceli mať k terminálu prístup, museli obrátiť na GDP a dohodnúť s ňou osobitné podmienky.

(39) Podzemný sklad v Carriço: pokiaľ ide o fúziu, spoločnosť EDP bude môcť prevádzkovať aj podzemný sklad spoločnosti GDP v Carriço. Je to jediný sklad zemného plynu, ktorý je v Portugalsku k dispozícii (okrem skladu LNG v Sinès, ktoré je oveľa menšie). Pre konkurenčných výrobcov energií, ktorí prevádzkujú CCGT, je nutné, aby získali flexibilitu, ktorú tento sklad umožňuje dosiahnuť, na nediskriminačnom základe. Prieskum trhu ukázal, že tieto podmienky prístupu dostatočne nezabezpečujú, aby konkurenti mali skutočne v plnej miere prospech zo skladovania, keďže EDP bude môcť obmedzovať prístup tým, že bude mať námietky v technickej oblasti.

(40) Pokiaľ ide o oznámenú transakciu, EDP získava významnú kontrolu nad miestami vstupu plynu, ako aj nad skladovacími zariadeniami. Transakcia by tak mohla spoločnosti poskytnúť všetky potrebné prostriedky a stimuly na skomplikovanie prístupu jej konkurentov k plynárenskej sieti, dokonca aj vtedy, keď sa vysokotlaková plynárenská sieť v Portugalsku vlastnícky rozdelí v prospech REN.

*Schopnosť zvládnuť obmedzenia v dodávke plynu CCGT na úkor konkurenčných CCGT*

(41) Vysoká neistota, pokiaľ ide o účinnosť prevodu infraštruktúr a dopravných práv na spoločnosť REN, nezabezpečuje, že požiadavky na plyn zo strany skutočných (t. j. Turbogás) a potenciálnych konkurenčných CCGT budú splnené inou spoločnosťou než subjektom vytvoreným fúziou. Ak v Portugalsku nastanú obmedzenia v dodávke plynu, spoločnosť GDP bude mať pohnútku uprednostňovať závody spoločnosti EDP na úkor konkurenčných CCGT.

*Schopnosť a stimul spoločnosti regulovať ceny plynu a zvyšovať náklady konkurentov, a tým vopred rozhodnúť o svojich skutočných a potenciálnych konkurentoch a zabrániť ich vstupu na trh.*

(42) Pokiaľ ide o fúziu, spoločnosť EDP bude môcť a bude mať stimul zvyšovať ceny plynu dodávaného súčasným konkurentom (spoločnosť Turbogás, pokiaľ ide o jej krátkodobé požiadavky). To platí aj v prípade potenciálnych konkurentov (pokiaľ ide o ich všetky požiadavky), keďže tempo liberalizácie a neistota, pokiaľ ide o prístup k miestam vstupu, spôsobujú, že je pravdepodobné, že budúce CCGT, ak nejaké budú, budú zásobovať plynom spoločnosť GDP.

*Prístup k zákonom chráneným informáciám o nákladoch konkurentov spoločnosti EDP, ktorý jej poskytuje významnú výhodu*

(43) Subjekt vytvorený fúziou bude vyzbrojený informáciami o vstupných nákladoch svojich skutočných konkurentov a bude môcť stanoviť cenu takým spôsobom, aby vopred rozhodol o svojich konkurentoch. Takáto štrukturálna výhoda tiež posilní dominantné postavenie spoločnosti EDP, pretože je pravdepodobné, že bude naďalej brániť alebo odďaľovať vstup potenciálnych konkurentov ochotných prevádzkovať nové CCGT prostredníctvom dodávok plynu od spoločnosti GDP.

[12] Komisia musí tiež zhodnotiť prechodné kroky vo vývoji štruktúry trhu, najmä preto, že situácia, dokonca aj keď dočasná, môže mať silný škodlivý vplyv na hospodársku súťaž a pravdepodobne dlhotrvajúce vplyvy.

*Prístup k hlavným zákonom chráneným informáciám o dennej nominácii plynu jej konkurentov, ktorý jej poskytuje významnú výhodu*

(44) Pokiaľ ide o fúziu, spoločnosť EDP bude mať tiež prístup k denným nomináciám plynu spoločnosti Turbogás (a iných CCGT, ktorým bude pravdepodobne v budúcnosti dodávať plyn spoločnosť GDP), čo je informácia o objeme plynu poskytovaná jeden deň vopred, ktorý CCGT plánuje spotrebovať za hodinu. V dôsledku toho spoločnosť EDP bude môcť vopred poznať profil výroby energie, ktorý plánuje spoločnosť Turbogás na nasledujúci deň. Vzhľadom na nestálosť výroby CCGT je táto informácia strategická: vedieť, že napríklad Turbogás neplánuje vyrobiť energiu v určitom čase nasledujúceho dňa, poskytuje spoločnosti EDP možnosť zvýšiť svoje ceny nad variabilné náklady spoločnosti Turbogás bez strachu zo straty predaja spoločnosti Turbogás.

(45) Uvedené horizontálne a vertikálne vplyvy, posudzované individuálne alebo spolu, posilňujú dominantné postavenie spoločnosti EDP na trhu v oblasti veľkoobchodného predaja elektrickej energie.

2. POMOCNÉ SLUŽBY

(46) Táto transakcia odstráni spoločnosti GDP ako pravdepodobného účastníka trhu s elektrickou energiou, a teda potenciálneho poskytovateľa pomocných služieb. Na základe všetkých dôvodov uvedených v hodnotení veľkoobchodného trhu a vzhľadom na skutočnosť, že iba niekoľko závodov dokáže poskytnúť takéto služby, vstup spoločnosti GDP na veľkoobchodný trh by oslabil postavenie EDP v oblasti poskytovania pomocných služieb. Výsledkom koncentrácie je vylúčenie tohto potenciálneho konkurenta na trhu v oblasti poskytovania pomocných služieb.

3. MALOOBCHODNÉ TRHY S ELEKTRICKOU ENERGIOU V PORTUGALSKU

a) ***EDP má dominantné postavenie na maloobchodných trhoch s elektrickou energiou v Portugalsku***

(47) Trh v oblasti dodávky elektrickej energie veľkým priemyselným zákazníkom (45 % celkovej spotreby) je plne oprávnený. Na tomto trhu má spoločnosť EDP z hľadiska objemu 92-percentný podiel (oveľa viac z hľadiska zákazníkov).

(48) Trh malých zákazníkov sa začal otvárať iba v priebehu roku 2004. EDP má takmer 100-percentný podiel na trhu. Skúsenosti z iných členských štátov jasne ukazujú, že prepojovacie tarify týchto klientov budú oveľa nižšie ako v prípade priemyselných zákazníkov. Dominantné postavenie spoločnosti EDP bude preto výzvou iba pri pomalšom tempe.

b) ***Posilnenie dominantného postavenia EDP na maloobchodnom trhu s elektrickou energiou v Portugalsku***

(49) Navrhovaná transakcia posilní dominantné postavenie EDP, keďže vylúči spoločnosť GDP ako významného potenciálneho konkurenta. Počas vyšetrovania, ktoré vykonala Komisia, respondenti skutočne potvrdili, že spoločnosť GDP by bola najpravdepodobnejším a najúčinnejším potenciálnym účastníkom týchto trhov najmä vzhľadom na jej širokú základňu zákazníkov odoberajúcich plyn, na jej známu vnútroštátnu značku, ako aj schopnosť ponúkať dve palivá súčasne.

(50) Okrem toho fúzia vytvorí ďalšie prekážky vstupu, keďže subjekt vytvorený fúziou bude kombinovať výhody subjektov, ktoré už pôsobia v oblasti plynu a elektrickej energie, a nútiť konkurentov, aby súčasne vstúpili na trhy s plynom a elektrickou energiou, aby mohol ponúkať dve palivá súčasne.

B. *TRHY S PLYNOM*

1. GDP MÁ DOMINANTNÉ POSTAVENIE NA PORTUGALSKÝCH TRHOCH S PLYNOM

(51) V dôsledku svojho súčasného postavenia ako legálneho držiteľa monopolu spoločnosť GDP má dominantné postavenie na všetkých trhoch s plynom okrem distribúcie zemného plynu v oblasti Porto, v ktorej pôsobí spoločnosť Portgás – spoločnosť, v ktorej EDP nedávno získala spoločnú kontrolu.

(52) GDP využíva a po otvorení trhov bude naďalej využívať významné výhody vyplývajúce zo súčasného pôsobenia na trhu v porovnaní s potenciálnymi novými účastníkmi trhu. Najmä: i) získala dôležité skúsenosti a znalosti o portugalských trhoch s plynom na každej úrovni; ii) vytvorila si veľkú zákaznícku základňu a významný objem predaja v krajine; iii) rozvinula značky, ktoré sú veľmi dobre známe na vnútroštátnej aj miestnej úrovni; a iv) získala jedinečné informácie o profile (v zmysle profilu spotreby alebo solventnosti a postavenia) a osobitných potrebách zákazníkov (ako sú potreby ďalších služieb alebo starostlivosť o špeciálnych zákazníkov); v) ovláda prevádzkovateľov distribučných systémov prostredníctvom LDC, ktoré spoločnosť GDP ovláda.

2. POSILNENIE DOMINANTNÉHO POSTAVENIA GDP NA PORTUGALSKÝCH TRHOCH S PLYNOM

a) ***Dodávka plynu výrobcom energií (CCGT)***

(53) Pokiaľ ide o dodávku plynu CCGT, oznámená transakcia vopred rozhodne o všetkých odberoch plynu CCGT (konkrétne krátkodobé požiadavky spoločností Turbogás ([13]) a TER/Carrigado), ktoré by inak mohli byť výzvou pre konkurentov GDP, keďže CCGT sú oprávnené. Tým sa posilňuje dominantné postavenie GDP na trhu v oblasti dodávok plynu CCGT.

([13]) 20 % akciový podiel EDP v spoločnosti Turbogás poskytuje spoločnosti EDP určité práva blokovať rozhodnutia.

b) ***Dodávka plynu pre LDC (miestne distribučné spoločnosti)***

(54) Oznámená transakcia vopred rozhodne o odbere plynu jedinej LDC, ktorú ešte neovláda GDP, konkrétne Portgás. Pokiaľ ide o transakciu, dodávka plynu pre LDC už nebude viac výzvou pre konkurentov v oblasti plynu, keď sa stanú oprávnenými zákazníkmi. Takto sa posilní dominantné postavenie GDP na trhu v oblasti dodávky plynu pre LDC.

c) ***Dodávka plynu pre LIC (veľkých priemyselných zákazníkov)***

(55) Vyšetrovanie ukázalo, že po liberalizácii trhu by EDP bola najpravdepodobnejším účastníkom trhu v oblasti dodávky plynu pre veľkých priemyselných zákazníkov.

(56) Zdá sa, že EDP je najpravdepodobnejším potenciálnym účastníkom tohto trhu vzhľadom na to, že: i) prevádzkuje CCGT na výrobu elektrickej energie (a z tohto dôvodu má prístup k veľkému množstvu plynu), čo jej poskytuje silný stimul na to, aby vstúpila na trhy v oblasti dodávok plynu; ii) by sa mohla spoliehať na svojich zákazníkov odoberajúcich elektrickú energiu (EDP ovláda takmer 100 % distribúcie elektrickej energie v Portugalsku), ktorým by mohla ponúknuť spoločnú dodávku plynu a elektrickej energie (dvojité palivo); a iii) by sa tiež mohla spoliehať na skúsenosti, dobré meno a základňu zákazníkov distribútora plynu Portgás. Účinný vstup subjektov pôsobiacich v oblasti elektrickej energie na trh s plynom sa pozoroval v mnohých členských štátoch.

(57) Strata potenciálnej konkurencieschopnosti spoločnosti EDP posilňuje dominantné postavenie GDP na trhu v oblasti dodávok plynu pre LIC.

d) ***Dodávka plynu pre malých zákazníkov***

(58) Komisia dospela k záveru, že v prípade, že by nedošlo k fúzii, EDP by bola najpravdepodobnejším účastníkom trhu v oblasti dodávok plynu malým zákazníkom.

(59) Výhody EDP možno rozdeliť do troch hlavných skupín výhod: a) výhody pri obstarávaní vyplývajúce z postavenia EDP ako producenta energie v Portugalsku na báze spaľovania plynu; b) výhody vyplývajúce z postavenia EDP ako už existujúceho maloobchodníka s elektrickou energiou a distribútora elektrickej energie; c) výhody vyplývajúce z jej postavenia v maloobchodnom predaji plynu a z informácií o maloobchodnom predaji plynu v Portugalsku (Portgás a informácie zdieľané o Lisboagás).

(60) Ďalším dôkazom snahy spoločnosti EDP vstúpiť na trhy s plynom je jej nedávne získanie kontroly nad portugalskou LDC, Portgás, a jej silný rozvoj na trhoch s plynom v Španielsku (EDP získala kontrolu nad druhou najväčšou plynárenskou spoločnosťou v Španielsku, Naturcorp).

(61) Na základe uvedených skutočností by koncentrácia odstránila hlavného konkurenta spoločnosti GDP a vytvorila by ďalšie prekážky vstupu na trh v oblasti dodávky plynu malým zákazníkom. Takto sa posilní dominantné postavenie GDP na portugalskom trhu v oblasti maloobchodného predaja plynu.

## V. ZÁVÄZKY NAVRHOVANÉ OZNAMUJÚCIMI STRANAMI

(62) Dňa 28. októbra 2004 strany predložili svoje záväzky a 17. novembra 2004 ich zlepšenú verziu. Záväzky zo 17. novembra 2004 sú zhrnuté ďalej v texte, pričom sa použilo číslovanie, ktoré uviedli strany:

EDP.1: Zníženie podielu spoločnosti EDP v spoločnosti REN z 30 % na 5 %.

EDP.2: Zbavenie sa podielov spoločnosti EDP v spoločnosti Tejo Energia.

EDP.3: Moratórium na výstavbu nových CCGT, ktoré podliehajú ustanoveniu o preskúmaní.

EDP.4: Prenajatie výrobnej kapacity TER, ktorá zodpovedá jednej jednotke podliehajúcej ustanoveniu o preskúmaní.

EDP.5: Pozastavenie určitých hlasovacích práv spoločnosti EDP v spoločnosti Turbogás a vymenovanie členov nezávislého výboru v spoločnosti Turbogás.

ENI.II: Predaj terminálu LNG v Sinès spoločnosti REN.

ENI.III: Predaj podzemného skladu v Carriço spoločnosti REN.

ENI.IV: Predpokladaný predaj vysokotlakovej plynovej siete spoločnosti REN.

ENI.V: Záruky za prístup do siete až do predaja siete spoločnosti REN.

ENI.VI: Prenajatie kapacity v mieste vstupu v Campo Maior spoločnosti REN, ktorú má v súčasnosti rezervovanú spoločnosť Transgás, ale nevyužíva ju.

ENI.VII: Záväzok nerezervovať ďalšiu kapacitu v mieste vstupu v Campo Maior.

ENI.VIII: Záväzok nerezervovať ďalšiu kapacitu v potrubí v Extremadura.

ENI.IX: Záväzok sprístupniť kapacitu v potrubí v Extremadura a/alebo v mieste vstupu v Campo Maior za určitých podmienok.

ENI.X: Vylúčenie predkupného práva spoločnosti GDP na základe mechanizmu „najlepšej ponuky“.

ENI.XI: Opatrenia zamerané na vylúčenie obáv týkajúcich sa možného privilegovaného prístupu k informáciám o cenách.

ENI.XII: Opatrenia zamerané na zabezpečenie rámca pre účinnú liberalizáciu odberu, ktorú predstavujú LIC.

ENI.XIII: Záväzok nepoužívať v prípade LIC a maloobchodných zákazníkov v Portugalsku dvojité ponuky zemného plynu a elektrickej energie, až kým nebudú liberalizované dodávky zemného plynu pre tieto skupiny zákazníkov.

ENI.XIV: Predaj LDC Setgás.

## VI. **ZHODNOTENIE NAVRHOVANÝCH ZÁVÄZKOV**

### A. *ZÁVÄZKY V OBLASTI ELEKTRICKEJ ENERGIE*

#### 1. VEĽKOOBCHODNÝ TRH S ELEKTRICKOU ENERGIOU

##### a) ***Horizontálne vplyvy transakcie (odstránenie GDP ako najpravdepodobnejšieho účastníka trhu)***

(63) Návrh strán obsahuje kombináciu opatrení na zabezpečenie vstupu konkurentov, pričom sa súčasne vyhýba zbavenia výrobných aktív. Spolieha sa najmä na moratórium na výstavbu nových CCGT spoločnosťou EDP a na prenajatie určitej výrobnej kapacity elektrárne TER spoločnosti EDP na obmedzené obdobie.

(64) Respondenti testu trhu, ktorý vykonala Komisia, považovali tieto návrhy z hľadiska miery, rozsahu a trvania za jasne nedostatočné na kompenzovanie závažnej straty spoločnosti GDP ako potenciálneho konkurenta a na účinné zabezpečenie včasného vstupu potenciálnych konkurentov. Komisia zdieľa obavy, ktoré vyjadrili tretie strany.

(65) Prenajatie výrobnej kapacity z TER predstavuje iba jednu tretinu závodu a predstavovalo by 4 % celkovej výrobnej kapacity v Portugalsku. Prenajatie sa môže automaticky skončiť na základe kritérií, ktoré nezabezpečujú prítomnosť nových konkurentov ani skutočnú existenciu iberského trhu. Prenajatie môže trvať iba 3 roky. EDP bude v reálnom čase poznať náklady a objemy elektrickej energie, ktoré nájomca môže predať. To všetko spôsobuje, že je nepravdepodobné, aby takýto nájomca mohol mať významný vplyv na trh a mohol konkurenčne obmedzovať EDP.

(66) Vzhľadom na ustanovenie o preskúmaní, ktoré je pripojené k navrhovanému moratóriu, je pravdepodobné, že moratórium sa skončí v krátkom čase bez zabezpečenia, že noví konkurenti skutočne vstúpia na trh. Okrem toho moratórium nezabráni EDP, aby začala nové projekty CCGT (všetky kroky okrem skutočnej výstavby). Moratórium a navrhované prenajatie takto nemajú účinok podporujúci hospodársku súťaž, ktorý by bol podobný štrukturálnemu nápravnému opatreniu.

(67) Okrem toho strany navrhujú odobrať 10-percentný podiel EDP v spoločnosti Tejo Energia, ktorá je jednou z konkurentov EDP. Ak je toto pozitívny návrh, tak vôbec nezaručuje, že spoločnosť Tejo Energia v budúcnosti skutočne vybuduje CCGT.

(68) Strany tiež navrhli pozastaviť hlasovacie práva EDP v spoločnosti Turbogás. Toto pozastavenie sa obmedzuje na obdobie troch rokov a iba na osobitné oblasti rozhodovania. EDP nedávno získala aj prednostné právo na nákup ďalších 20 % akcií v spoločnosti Turbogás a riadenie celej výroby spoločnosti Turbogas. Je preto možné pochybovať, že záväzky strán zabránia spoločnosti EDP ovplyvňovať politiku spoločnosti Turbogás v oblasti dodávok plynu a jej budúce projekty.

##### b) ***Vertikálne vplyvy (zvýšenie nákladov konkurentov)***

**Privilegovaný a zvýhodnený prístup EDP k portugalskej plynárenskej infraštruktúre**

(69) Predaj terminálu LNG v Sinès a podzemného skladu v Carriço prevádzkovateľovi vysokotlakovej plynovej siete, t. j. rozdelenie vlastníctva, je pozitívnym návrhom, ktorý Komisia víta. Podmienky pripojené k týmto prevodom však nezaručujú, že tretím stranám bude sprístupnená dostatočná kapacita. Najmä nápravné opatrenia vyslovene umožňujú dcérskym spoločnostiam strán, ktoré pôsobia v oblasti plynárenstva v Španielsku, Union Fenosa Gas a Naturcorp, aby si dokonca ešte pred prevodom rezervovali ďalšiu kapacitu, a po prevode aj týmto stranám.

(70) Strany tiež navrhovali sprístupniť kapacitu v potrubí medzi Španielskom a Portugalskom na portugalskom mieste vstupu (Campo Maior). Podľa testu trhu táto kapacita je príliš malá (menej ako 10 % kapacity tohto potrubia, čo nie je dosť na zásobovanie jedinej 400 MW jednotky CCGT) a v protiprúdovom potrubí (potrubie v Extremadura) nie je zabezpečená tak, aby dopravila plyn až po portugalskú hranicu. Bol zavedený mechanizmus na zabezpečenie ďalšej kapacity, ale za podmienok, ktoré neumožňujú, aby prístup k tejto ďalšej kapacite bol dostatočne vhodný, ekonomicky primeraný a dlhodobý na to, aby sa tretie strany naň mohli spoliehať.

(71) Je preto pravdepodobné, že záväzky týkajúce sa infraštruktúr zemného plynu budú mať veľmi obmedzený vplyv na trh s elektrickou energiou a plynom v Portugalsku.

**Ďalšie vertikálne vplyvy fúzie**

(72) Pokiaľ ide o ostatné obavy týkajúce sa vertikálnej hospodárskej súťaže ([14]), ktoré prináša transakcia, záväzky zabezpečujú najmä čínske múry na obmedzenie toku informácií medzi GDP a EDP. Test trhu jasne ukázal, že v tomto prípade sú takéto opatrenia nedostatočné na vyriešenie týchto problémov.

2. TRH S POMOCNÝMI SLUŽBAMI

(73) Prenajatie výrobnej kapacity, uvedené v záväzkoch, neumožňuje nájomcovi pôsobiť na trhu s kompenzačnou energiou, čo si vyžaduje upravenie výkonu závodu v reálnom čase.

(74) Ako už bolo vysvetlené, záväzky nezabezpečujú s dostatočnou istotou, že konkurenti vybudujú v dohľadnej budúcnosti nové kapacity na výrobu energií v Portugalsku. V dôsledku toho navrhované nápravné opatrenia neodstraňujú dominantné postavenie EDP na tomto trhu.

3. MALOOBCHODNÁ DODÁVKA ELEKTRICKEJ ENERGIE

(75) Jediným nápravným opatrením, ktoré sa priamo týka maloobchodnej dodávky elektrickej energie, je „*záväzok nevyužívať v prípade maloobchodných zákazníkov dvojité ponuky plynu a elektrickej energie, až kým nebudú liberalizované dodávky zemného plynu týmto skupinám zákazníkov*“. Tento záväzok by sa uplatňoval iba obmedzené obdobie a v každom prípade toto nápravné opatrenie nezabezpečí prítomnosť konkurentov, aby kompenzovali stratu budúcej konkurencie GDP.

(76) Ďalšie nápravné opatrenia môžu nepriamo pozitívne ovplyvniť trh v oblasti maloobchodného predaja elektrickej energie, ale nezabezpečia, že noví konkurenti účinne vstúpia na trh v oblasti maloobchodných dodávok elektrickej energie v Portugalsku včas a v dostatočne miere na to, aby kompenzovali stratu budúcej konkurencie spoločnosti GDP.

([14]) To znamená: i) schopnosť a stimul EDP regulovať ceny plynu a zvyšovať náklady svojich konkurentov, a tým vopred rozhodnúť o svojich skutočných a potenciálnych konkurentoch a zabrániť ich vstupu; ii) schopnosť EDP zvládnuť obmedzenia v dodávke plynu CCGT na úkor konkurenčných CCGT; iii) prístup EDP k zákonom chráneným informáciám o nákladoch a denných nomináciách svojich konkurentov, ktorý poskytuje spoločnosti EDP významnú výhodu.

B. *TRH SO ZEMNÝM PLYNOM*

1. DODÁVKA PLYNU VÝROBCOM ENERGIÍ (VYLÚČENIE ZÁKAZNÍKA)

(77) Tri záväzky sa priamo týkajú tejto obavy: i) vylúčenie predkupného práva spoločnosti GDP na dodávku plynu TER; ii) pozastavenie určitých hlasovacích práv spoločnosti EDP v spoločnosti Turbogás na obdobie troch rokov; a iii) čiastočné prenajatie TER.

(78) i) Účastníci trhu zdôraznili, že vylúčenie predkupného práva spoločnosti GDP na dodávku TER nevylučuje stimuly EDP získavať dodávky plynu od GDP; ii) obyčajné pozastavenie určitých hlasovacích práv na obmedzené obdobie nezabráni vplyvu EDP na politiku spoločnosti Turbogás v oblasti dodávok plynu; iii) prenajatie sa týka iba jednej tretiny TER a nájomca bude musieť nakupovať väčšinu svojho plynu od GDP. Komisia sa preto domnieva, že týmito záväzkami sa nedosiahne vyriešenie problému posilnenia dominantného postavenia GDP na trhu v oblasti dodávok plynu výrobcom energií.

2. DODÁVKA PLYNU MIESTNYM DISTRIBUČNÝM SPOLOČNOSTIAM LDC (VYLÚČENIE ZÁKAZNÍKA)

(79) Transakcia vylučuje odber plynu spoločnosti Portgás, ktorá je jedinou LDC, ktorú neovláda spoločnosť GDP. Spotreba plynu LDC Setgás, v prípade ktorej sa navrhuje, aby bola predaná, je štyrikrát nižšia ako spotreba spoločnosti Portgás. Záväzok preto neodstraňuje posilňovanie dominantného postavenia GDP na trhu v oblasti dodávok plynu pre LDC.

3. DODÁVKA PLYNU VEĽKÝM PRIEMYSELNÝM ZÁKAZNÍKOM (LIC)

(80) Jedinými nápravnými opatreniami, ktoré sa priamo týkajú obáv vyvolaných na tomto trhu, sú záväzky nevyužívať dvojité ponuky (plyn/elektrická energia) pred liberalizáciou dodávok plynu pre LIC a ponúknuť LIC možnosť obnoviť si zmluvu na plyn na ročnom základe. Obe nápravné opatrenia nezabezpečujú, že nový konkurent vstúpi na trh v oblasti dodávok pre LIC.

(81) Napriek tomu sa analyzovali aj nápravné opatrenia, ktoré môžu mať nepriamy vplyv na túto obavu: pokiaľ ide o infraštruktúru na dovoz plynu, pretrváva veľká neistota v tom, či budú k dispozícii dostatočné kapacity. Okrem toho spoločnosť Setgás, ktorá by sa mala predať, predstavuje menej ako 10 % zákazníkov odoberajúcich plyn v Portugalsku a mala by oveľa väčšmi obmedzenú východiskovú pozíciu na vstup na trh LIC v porovnaní so zákazníckou základňou spoločnosti EDP v oblasti dodávky elektrickej energie a zákazníckou základňou spoločnosti Portgás v oblasti dodávky plynu.

4. DODÁVKA PLYNU MALÝM ZÁKAZNÍKOM

(82) Predaj spoločnosti Setgás je štrukturálnym nápravným opatrením, ale nekompenzuje stratu budúcej konkurencie spoločností EDP/Portgás na trhu v oblasti maloobchodného predaja plynu: predaj spoločnosti Setgás predstavuje 8 % celkového maloobchodného predaja plynu v Portugalsku, zatiaľ čo spoločnosť Portgás má 30-percentný podiel na trhu. Záväzok neponúkať dodávky dvoch palív maloobchodným zákazníkom odoberajúcim plyn, ktorí ešte nie sú oprávnenými zákazníkmi ani v prípade plynu, ani elektrickej energie, je veľmi obmedzený z časového hľadiska aj z hľadiska účinku. Nebolo navrhnuté žiadne ďalšie nápravné opatrenie na priame riešenie straty potenciálnej konkurencie spočívajúcej v schopnosti spoločnosti EDP spoliehať sa na svoju celoštátnu základňu zákazníkov odoberajúcich elektrickú energiu, na svoju silnú značku a stimule poskytovať zákazníkom dvojité ponuky (elektrická energia/plyn).

## VII. **ONESKORENÉ NÁPRAVNÉ OPATRENIA**

(83) Po skončení lehoty stanovenej na predloženie nápravných opatrení ([15]), 26. novembra 2004, strany predložili dokumenty navrhujúce zmeniť a doplniť už predložené nápravné opatrenia týkajúce sa riešenie obáv, ktoré uviedla Komisia. Tieto nápravné opatrenia však neodstránili jednoznačne a v plnej miere obavy o hospodársku súťaž, ktoré uviedla Komisia.

(84) V piatok večer 3. decembra 2004 strany predložili nový súbor „záväzkov týkajúcich sa plynu“, zameraných na implementáciu zámerov, ktoré uviedli v dokumente zaslanom Komisii 26. novembra 2004. Vzhľadom na veľmi pokročilé štádium konania, v ktorom boli predložené tieto nové záväzky (iba tri pracovné dni pred zasadnutím Komisie 9. decembra 2004, ktoré bolo naplánované na prijatie konečného rozhodnutia, teda Komisia nemala nedostatok času na ich posúdenie v súlade s procesnými povinnosťami), a vzhľadom na skutočnosť, že tento návrh sa zameriava iba na implementáciu zámerov vyjadrených v dokumente zaslanom 26. novembra 2004, tento najnovší súbor záväzkov nemôže tvoriť základ povoľovacieho rozhodnutia.

## VIII. **ZÁVER**

(85) Z uvedených dôvodov, posudzovaných individuálne alebo spoločne, Komisia vydala 9. decembra 2004 rozhodnutie, v ktorom vyhlásila navrhovanú koncentráciu za nezlučiteľnú so spoločným trhom podľa článku 8 ods. 3 ECMR z toho dôvodu, že posilňuje dominantné postavenie na niekoľkých trhoch s plynom a elektrickou energiou v Portugalsku, v dôsledku čoho by bola účinná hospodárska súťaž významne ohrozená v značnej časti spoločného trhu.

([15]) Lehota na predloženie nápravných opatrení bola 17.11.2004.